

**Zarządzenie Nr 2/2010
z dnia 2 lutego 2010 r.
Dyrektora Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych
w Skarżysku-Kamiennej**

w sprawie ustalenia Regulaminu Kontroli Zarządczej

Na podstawie art. 69 ust.1 pkt.3 ustawy z dnia 27.08.2009 o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz.1240 z późn.zm.) i na podstawie Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16.12.2009r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych (Dz. Urz. MF Nr 15 z dnia 30.12.2009r. poz. 84) ustalam Regulamin Kontroli Zarządczej w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej w następującym brzmieniu:

**ROZDZIAŁ I
Przepisy ogólne**

§1.

1. Regulamin określa:

- cele i zadania kontroli zarządczej,
 - elementy systemu kontroli zarządczej,
 - zakres kontroli finansowej.
2. Postanowienia regulaminu mają zastosowanie do wewnętrznych komórek organizacyjnych lub pracowników Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej.
3. Zakres zadań oraz struktura organizacyjna wewnętrznych komórek organizacyjnych Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej jest określona w Wewnętrznych Regulaminach

§2.

Ilekcroć jest mowa o:
wewnętrznej komórce organizacyjnej - oznacza to:

- dział finansowy - księgowy,
- pracownika kadrowego - sekretarza,
- kierownika - oznacza to Dyrektora Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej.

**ROZDZIAŁ 2
Organizacja kontroli zarządczej**

§3.

Kontrola zarządcza to ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy -opracowany w celu dostarczenia racjonalnego zapewnienia co do realizacji celów w następujących obszarach:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,

- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem.

§4.

System kontroli zarządczej w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej jest to zintegrowany zbiór elementów i czynności kontrolnych obejmujący:

- samokontrolę,
- kontrolę funkcjonalną,

§5.

1. Istotą wspólną czynności kontrolnych jest szczegółowe zbadanie stanu faktycznego i porównanie go z obowiązującą dla niego normą, oraz ustalenie odchyłeń od tej normy.
2. W trakcie czynności kontrolnych ocena badanego stanu faktycznego powinna odbywać się według kryteriów, do których *zalicza* się: poprawność organizacyjną komórki lub stanowiska pracy z punktu widzenia realizowanych celów (kompetencje, sprawność, prawidłowość i efektywność przyjętych rozwiązań organizacyjnych i kierunków działania, a także doboru środków w celu wykonania założonych zadań),
3. **Legalność**, czyli zgodność z obowiązującymi przepisami i normami prawnymi, **gospodarność** - ocena kontrolowanych zjawisk, procesów gospodarczych i finansowych z punktu widzenia racjonalności, efektywności i celowości podejmowanych decyzji, a następnie ich realizacji: gospodarowanie aktywami jednostki, które umożliwią uzyskanie przy najniższych nakładach (w danych warunkach) optymalnych efektów,
4. **Celowość** - zapewniająca eliminację działań niekorzystnych i zbędnych z punktu widzenia interesów jednostki, realizuje się przez sprawdzenie, czy środki finansowe zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem określonym w planie finansowym, **rzetelność** - zgodność dokumentacji ze stanem faktycznym.

§6.

1. Do samokontroli zobowiązani są wszyscy pracownicy zatrudnieni w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej bez względu na zajmowane stanowisko i rodzaj wykonywanej pracy.
2. Samokontrola polega na kontroli prawidłowości wykonywania własnej pracy przez pracowników w oparciu o obowiązujące przepisy prawa i obowiązki wynikające z

posiadanego zakresu czynności służbowych, z uwzględnieniem postanowień niniejszego regulaminu. Samokontrola realizowana jest w ramach powierzonych obowiązków służbowych w toku codziennego wykonywania zadań.

3. W przypadku ujawnienia nieprawidłowości, pracownik dokonujący samokontroli, jest zobowiązany:
 - podjąć niezbędne działania zmierzające do usunięcia nieprawidłowości,
 - niezwłocznie poinformować przełożonego o ujawnionych nieprawidłowościach.
4. Przełożony, który został poinformowany o ujawnionych nieprawidłowościach, zobowiązany jest niezwłocznie podjąć decyzję w sprawie dalszego toku postępowania w odniesieniu do ujawnionych nieprawidłowości.

§7.

Kontrola funkcjonalna wykonywana jest przez pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych oraz na innych stanowiskach biorących udział w realizacji określonych zadań, operacji, procesów, itp., których obowiązki wykonywania kontroli funkcjonalnej zostały określone w zakresach czynności służbowych, bądź którzy do wykonywania tej kontroli zostali zobligowani na podstawie innych przepisów. Cel, zadania oraz elementy kontroli funkcjonalnej określa niniejszy regulamin.

ROZDZIAŁ 3

Charakter i rodzaje kontroli zarządczej

§8.

1. Charakter mechanizmów kontrolnych:
 - **zapobiegawczy** - w celu zapobiegania występowaniu niepożądanych zjawisk,
 - **wykrywający** - w celu wykrycia i skorygowania niepożądanych zjawisk, które już wystąpiły,
 - **dyrektywny** - w celu spowodowania lub pobudzenia wystąpienia pożądanego zjawiska.
2. W przypadku, gdy mechanizmy określone w ust. 1 nie występują, lub zastosowanie ich jest zbyt kosztowne w stosunku do uzyskiwanych korzyści, należy zastosować mechanizmy kontrolne kompensujące - łagodzące.

§9.

Rodzaje kontroli:

- **zwrotna** - dostarcza informacji na temat zakończonej działalności. Umożliwiają udoskonalenie działania w przyszłości poprzez naukę na dawnych błędach,
- **równoległa** - koryguje bieżące procesy. Monitorują działalność w czasie rzeczywistym, aby nie dopuścić do znacznych odchyłeń od standardów,
- **wyprzedzająca** - przewiduje problemy i im zapobiega.

ROZDZIAŁ 4

System kontroli zarządczej

§10

Kontrola zarządcza składa się z pięciu wzajemnie powiązanych grup standardów (załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia):

- A - środowiska wewnętrznego,
- B - zarządzania ryzykiem,
- C - czynności/mechanizmy kontrolne,
- D - informacja i komunikacja,
- E - monitoring i ocena.

§11.

1. Środowisko kontroli - odzwierciedla postawę oraz rzeczywiste działania najwyższego kierownictwa w odniesieniu do znaczenia kontroli w organizacji. Nadaje ton organizacji oraz wpływa na świadomość personelu. Zapewnia dyscyplinę i strukturę umożliwiającą realizację podstawowych celów kontroli wewnętrznej.
2. Kierownik jednostki oraz pracownicy, wykonując powierzone im zadania i obowiązki, kierują się osobistą i zawodową uczciwością. Dyrektor jednostki poprzez przykład i codzienne decyzje wspiera i promuje przyjęte wartości etyczne oraz osobistą i zawodową uczciwość pracowników.
3. Pracownicy posiadają taki poziom wiedzy, umiejętności i doświadczenia, który pozwala im na skuteczne i efektywne wypełnianie powierzonych zadań i obowiązków, a także rozumieć znaczenie systemu kontroli zarządczej.
4. Proces zatrudniania prowadzony jest w taki sposób, który zapewnia wybór najlepszego kandydata na dane stanowisko pracy. Szczegółowe wymagania dotyczące nauczycielskich kwalifikacji zawiera Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 12 marca 2009r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. z 2009r. Nr 50, poz. 400 ze zm.). Szczegółowe wymagania dotyczące kwalifikacji zatrudnionych w szkole pracowników samorządowych określa Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2009r. Nr 50, poz. 398 ze zm.). Zasady naboru na wolne stanowiska urzędnicze określa „Regulamin przeprowadzania naboru na wolne stanowiska urzędnicze w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej” wprowadzony zarządzeniem dyrektora Nr 9/2007.

5. Każdemu pracownikowi szkoły przedstawiono na piśmie opis stanowiska pracy, określający zakres jego obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności. Przyjęcie opisu stanowiska jest potwierdzone podpisem pracownika.
6. Dyrektor zapewnia rozwijanie kompetencji zawodowych przez pracowników jednostki.
7. Zakres zadań, uprawnień i odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych oraz zakres sprawozdawczości jest określony w formie pisemnej w sposób przejrzysty i spójny.
8. Każdemu pracownikowi został przedstawiony na piśmie zakres jego obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.
9. Zakres, o którym mowa w ust. 8 jest precyzyjnie określony oraz odpowiedni do wagi podejmowanych decyzji i ryzyka z nimi związanego.
10. Projekt zakresu, o którym mowa w ust. 8 opracowuje kierownik danej komórki organizacyjnej, a zatwierdza dyrektor lub upoważniony przez niego pracownik.
11. Przyjęcie zakresu jest potwierdzone przez pracownika jego podpisem.
12. Pracownicy na stanowiskach funkcyjnych są zobowiązani do zidentyfikowania zadań, przy wykonywaniu których pracownicy mogą być szczególnie podatni na wpływy szkodliwe dla gospodarki finansowej lub wizerunku jednostki oraz ustanowienia środków zaradczych.
13. Zestawienie zadań wrażliwych oraz mechanizmów kompensujących winno być określone w formie pisemnej. Pracownicy winni być zapoznani z niniejszym zestawieniem.

§12.

1. Zarządzanie ryzykiem - opiera się na zestawie wzajemnie uzupełniających się celów, o których mowa w § 3, połączonych ze sobą na wszystkich szczeblach organizacji. Obejmuje rozpoznanie i analizę zewnętrznych i wewnętrznych ryzyk zagrażających realizacji celów na szczeblu danej działalności, jak i całej organizacji.
2. Kierownictwo oraz pracownicy zatrudnieni na stanowiskach funkcyjnych systematycznie, nie rzadziej niż raz w roku, dokonują identyfikacji zewnętrznego i wewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami realizowanymi przez Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej.
3. Zidentyfikowane ryzyka poddawane są analizie mającej na celu określenie możliwych skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka. Dyrektor lub upoważnieni pracownicy określają akceptowany poziom ryzyka.
4. Wobec zidentyfikowanych ryzyk określa się rodzaj możliwych reakcji (tolerowanie, przeniesienie, wycofanie się, działanie). Dyrektor lub upoważnieni pracownicy określają działania, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowanego poziomu.

§13.

1. Czynności/mechanizmy kontrolne - zasady i procedury, przy pomocy których zapewnia się realizację wytycznych kierownictwa w odpowiedzi na ryzyko zagrażające realizacji celów. Bez względu na to, czy są wykonywane automatycznie, czy ręcznie, mają różne cele i są stosowane na wszystkich szczeblach i funkcjach.
2. Skuteczne mechanizmy kontrolne powinny być:
 - na czas - wykrycie powinno pozwolić na wczesną korektę odchyień,
 - oszczędne - kontrole powinny dawać racjonalne zapewnienie osiągnięcia oczekiwanych wyników, z uwzględnieniem analizy kosztów-korzyści,
 - dobrze umiejscowione - punkty kontrolne powinny się znajdować tam, gdzie jest najbardziej prawdopodobne, że pomiary pozwolą wykryć krytyczne odchylenia od celów organizacji,
 - elastyczne - kontrole powinny uwzględniać zmiany operacyjne,
 - odpowiednie - powinny odpowiadać potrzebom kierownictwa i powinny być dopasowane do struktury organizacyjnej. Muszą rzetelnie odzwierciedlać wydarzenia, do pomiaru których zostały zaprojektowane,
 - spójne z odpowiedzialnością- ustanawiaj ą odpowiedzialność za wyniki,
 - zdolne identyfikować przyczyny - korekta jest bardziej prawdopodobna, jeśli została zaplanowana jako odpowiedź na znane potencjalne przyczyny.

§14.

1. Informacja i komunikacja - należy zidentyfikować, zebrać i przekazać istotne zewnętrzne lub wewnętrzne informacje w odpowiednim czasie i we właściwy sposób.
2. System informacyjny może być formalny lub nieformalny. Wykorzystuje on informacje wewnętrzne i zewnętrzne w celu generowania sprawozdań finansowych, operacyjnych i zgodności.
3. Informacja powinna być odpowiednia, na czas, aktualna, dokładna i dostępna. Przekazywanie informacji (komunikacja) w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej umożliwia wykonywanie obowiązków związanych ze sprawozdawczością finansową, operacjami i zgodnością.

§15.

1. Monitoring jest to proces oceny jakości działania systemu w określonym czasie.
2. Dyrektor w ramach wykonywania bieżących obowiązków monitoruje skuteczność kontroli zarządczej i jego poszczególnych elementów.
3. Do bieżącej oceny funkcjonowania kontroli zarządczej zobowiązani są także inni pracownicy pełniący funkcje kierownicze, a zidentyfikowane problemy są na bieżąco rozwiązywane.
4. Co najmniej raz w roku przeprowadzana jest samoocena systemu kontroli zarządczej przez pracowników pełniących funkcję kierownicze, której wyniki winny zostać udokumentowane.

ROZDZIAŁ 5

§16. Kontrola finansowa

1. Kontrola finansowa, jako część systemu kontroli zarządczej obejmuje:
 - 1) zapewnienie przestrzegania procedur kontroli oraz przeprowadzenie wstępnej oceny celowości zaciągania zobowiązań finansowych i dokonywania wydatków,
 - 2) badanie i porównanie stanu faktycznego ze stanem wymaganym, pobierania i gromadzenia środków publicznych, dokonywanie wydatków ze środków publicznych, udzielania zamówień publicznych oraz zwrotu środków publicznych,
 - 3) prowadzenie gospodarki finansowej oraz stosowanie procedur kontroli, o których mowa w pkt.1.
2. Szczegółowe mechanizmy kontroli dotyczące operacji finansowych i gospodarczych są uregulowane w Zarządzeniu Nr 3/2010 z dnia w sprawie wprowadzenia wewnętrznej procedury kontroli finansowej w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej oraz w Zarządzeniu nr 1/2009 Dyrektora Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej z dnia 2 stycznia 2009r. w sprawie wprowadzenia dokumentacji opisującej przyjęte zasady prowadzenia rachunkowości w Centrum Kształcenia Pracowników Służb Społecznych w Skarżysku-Kamiennej
3. Procedury kontroli zawarte w §16 ust. 2 stanowią podstawę badania w trakcie trwania czynności kontrolnych, zgodności stanu faktycznego operacji finansowych z zawartymi w nich wyznaczeniem.
4. W przypadku ujawnienia nieprawidłowości dotyczącym procesu gospodarki finansowej pracownik jest zobowiązany do podjęcia działań, o których mowa w § 6 ust. 3 i 4 regulaminu.
5. Celem zapewnienia funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej obowiązują w jednostce dokumenty wewnętrzne stanowiące dokumentację systemu kontroli zarządczej.
6. Szczegółowy wykaz dokumentów wewnętrznych zawarty jest w rejestrze wydanych zarządzeń. Rejestr wydanych zarządzeń oraz właściwe zarządzenia dostępne są w księgowności. Zarządzenia publikowane są także w BIP Centrum.

ROZDZIAŁ 6 Postanowienia końcowe

§17.

W przypadku stwierdzenia możliwości usprawnienia procedur ustalonych niniejszym regulaminem, wnioski w tej sprawie należy składać u Dyrektora.

§18.

1. Zobowiązuje się i pracowników funkcyjnych do zapoznania podległych im

pracowników z treścią niniejszego zarządzenia.

2. Wszyscy pracownicy winni zapoznać się z treścią zarządzenia i bezwzględnie przestrzegać zawartych w niej postanowień.

§19.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 01.01.2010r.